

ग्रामिण पायाभूत विकास निधी मालिका-२०
अंतर्गत नाबार्डकडून मंजूर कर्जासाठीच्या
तरतूदीमधून रु.२३१.०० कोटी एवढा निधी
वितरीत करण्यास मान्यता देण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: सुसियो-२११५/प्र.क्र.२०१४/४अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२

तारीख: ५ जून, २०१५

वाचा

- १) वित्त विभागाचे पत्र क्र. नाबार्ड-२०१४/सीआर-१७/अर्थबळ, दि. १९ नोव्हेंबर, २०१४
- २) राष्ट्रीय कृषि व ग्रामिण विकास बँकेचे पत्र क्र. NB/SPD/-/१०५/RIDF-XX (Maharashtra)/१४५PSC/२०१४-१५, दिनांक २३ डिसेंबर, २०१४
- ३) शासन निर्णय क्रमांक: सुसियो-२११४/प्र.क्र.३०९/४अ, दिनांक १३ जानेवारी, २०१५.
- ४) शासन निर्णय क्रमांक: वानियो-२०१४/प्र.क्र.१३८/१४अ/भाग-४/१४/२-अ, दिनांक १३ एप्रिल, २०१५.
- ५) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.कृआ/कउसं/फलो-४/२०१५-१६/लेखा अनु/४४८/२०१५, दिनांक ८ मे, २०१५
- ६) शासन परिपत्रक वित्त विभाग क्र. अर्थसं-२०१५/प्र.क्र.८५/अर्थ-३, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५

प्रस्तावना

सन २०१३-१४ पर्यंत राज्यामध्ये केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय सूक्ष्म सिंचन अभियान राबविण्यात येत होते. यामध्ये केंद्र व राज्य हिश्याचे प्रमाण ८०:२० असे होते. सूक्ष्म सिंचन तंत्रज्ञानाच्या वापरामुळे उत्पादन व उत्पादकतेमध्ये होणाऱ्या वाढीमुळे शेतकऱ्यांमध्ये मोठ्या प्रमाणात जागृती झाली असून, सूक्ष्म सिंचन संचाची मागणी मोठ्या प्रमाणात होत आहे. मागणीच्या प्रमाणात केंद्र शासनास वार्षिक कृती आराखडा सादर करण्यात येतो. तथापि, केंद्र शासनाकडून त्याप्रमाणात निधी उपलब्ध होत नाही. यास्तव, राज्य शासनाने सन २०१३-१४ पासून राष्ट्रीय सूक्ष्म सिंचन अभियानाशी समांतर १००% राज्य पुरस्कृत सूक्ष्म सिंचन योजना राबविण्याचा निर्णय १५ जुलै २०१३ च्या शासन निर्णयान्वये घेतला आहे.

सूक्ष्म सिंचन योजनेसाठी ग्रामिण पायाभूत विकास निधी मालिका-२० अंतर्गत रु.४५०.०० कोटी एवढे कर्ज उपलब्ध करून देण्याचा प्रस्ताव वित्त विभागाने संदर्भाधीन अनुक्रमांक १ येथील पत्रान्वये नाबार्डकडे पाठविला. त्यास अनुसरून संदर्भाधीन अनुक्रमांक २ येथील पत्रान्वये रु.४४६.७३८७ कोटी एवढे कर्ज मंजूर केल्याचे नाबार्डने कळविले आहे. ५% एवढा निधी राज्य शासनाने उपलब्ध करून द्यावयाचा आहे. सदर रक्कम जिल्हा विकास निधी मधून (डिपीडिसी) उपलब्ध होईल. नाबार्डकडून मंजूर झालेल्या कर्जाची रक्कम प्रलंबित प्रकरणे निकाली काढण्यासाठी वापरावयाची आहे. सन २०१२-१३ मधील प्रलंबित प्रकरणांसाठी नाबार्डकडून घ्यावयाच्या कर्जापोटी रु.१२०.०० कोटी एवढी रक्कम सन २०१२-१३ मधील प्रकरणे निकाली काढण्यासाठी सन २०१४-१५ या वर्षात वितरीत करण्यात आली आहे.

सन २०१३-१४ मध्ये राष्ट्रीय सुक्ष्म सिंचन अभियानांतर्गत केंद्र शासनाकडून प्राप्त झालेला निधी सन २०१२-१३ मधील प्रलंबित प्रकरणे निकाली काढण्यासाठी वापरण्यात आल्याने सन २०१३-१४ मध्ये योजना राबविण्यासाठी निधी उपलब्ध होऊ शकला नाही. सन २०१३-१४ मध्ये ज्या शेतकऱ्यांनी सुक्ष्म सिंचन संच बसविले आहेत त्यांचे प्रस्ताव स्विकारून त्यांना अनुदान देण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे. नाबार्डकडून उपलब्ध होणाऱ्या कर्जाची उर्वरीत रक्कम रु.३२६.७३८७ कोटी एवढी रक्कम सन २०१३-१४ मधील प्रलंबित प्रकरणांसाठी वापरावयाची आहे. नाबार्डकडून उपलब्ध होणाऱ्या कर्जाच्या रकमेसाठी राज्य शासनाने रु.३३०.०० कोटी एवढ्या रकमेची अर्थसंकल्पिय तरतूद सन २०१५-१६ या वर्षात केली आहे. सन २०१५-१६ या वर्षातील मंजूर तरतूदीनपैकी ७०% एवढा निधी वितरणास वित्त विभागाने संदर्भाधीन अनुक्रमांक ६ येथील परिपत्रकान्वये मान्यता दिलेली आहे. त्यानुसार ग्रामिण पायाभूत विकास निधी मालिका-२० अंतर्गत नाबार्डकडून घ्यावयाच्या कर्ज सहायासाठी करण्यात आलेली तरतूद रु.३३०.०० कोटीपैकी रु.२३१.०० कोटी निधी वितरणाचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय

ग्रामिण पायाभूत विकास निधी मालिका-२० अंतर्गत नाबार्डकडून घ्यावयाच्या कर्जासाठी करण्यात आलेल्या तरतूदीपैकी आठमाही खर्च भागविण्यासाठी रु.२३१.०० कोटी (अक्षरी रु.दोनशे एकतीस कोटी फक्त) एवढा निधी वितरीत करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर निधी सन २०१३-१४ मधील प्रलंबित प्रकरणे निकाली काढण्यासाठी वापरण्यात यावा.
३. सदर खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व मार्च २०१५ च्या अधिवेशनात लेखानुदानाद्वारे मंजूर करण्यात आलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

मागणी क्र. D-३

२४०१, पीक संवर्धन

११९, बागायती व भाजीपाला पिके

(०३) रोपमळे

(०३) (३५) १००% राज्य पूरस्कृत सुक्ष्म सिंचन योजना

(केंद्र पुरस्कृत सूक्ष्म सिंचन अभियानाच्या समांतर)

(२४०१ ९४४७)

३३-अर्थसहाय्य

४. सुक्ष्म सिंचन संच प्रत्यक्षात बसविले आहेत, अनुदानाची दोनदा मागणी केली जात नाही या सर्व बाबींची सखोल तपासणी केल्यानंतरच हा निधी प्रत्यक्ष संबंधित शेतकऱ्यांच्या खात्यात थेट जमा करण्यात यावा.

५. ज्या शेतकऱ्यांना हे अनुदान दिले जाणार आहे त्यांच्या नावाची यादी ग्रामपंचायत / चावडी व शासनाच्या संकेतस्थळावर (वेबसाईटवर) प्रसिध्द करावी.

६. सदर निधी खर्च करताना राष्ट्रीय सूक्ष्म सिंचन अभियानाच्या मार्गदर्शक सुचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

७. सदर निधी खर्च करताना राज्य शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेले शासन निर्णय/परीपत्रके याचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.
८. मंजूर निधीचे जिल्हानिहाय वितरण करण्यास तसेच खर्चावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी कृषि संचालक (फलोत्पादन), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे, यांना राज्य नियंत्रक म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच सदर योजनेतर्गत मंजूर केलेला निधी आहरीत व संवितरीत करण्याचे अधिकार कृषि आयुक्तालय स्तरावर सहायक संचालक (लेखा १), विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालयातील लेखा अधिकारी, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील लेखा अधिकारी, उपविभागीय कृषि अधिकारी व तालुका कृषि अधिकारी यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.
९. सदर रक्कम खर्च झाल्यानंतर रकमेच्या खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र तात्काळ नाबार्डकडे पाठविण्यात यावे.
१०. सदर शासन निर्णय वित्त विभागच्या संदर्भाधीन अनुक्रमांक ६ येथील परिपत्रकान्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करुन व मा.अपर मुख्य सचिव (कृषि) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.
११. वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन अनुक्रमांक ६ येथील परीपत्रकातील सर्व अटिंच्या पूर्ततेच्या अधिन राहून सदरच्या वितरणास मान्यता देण्यात येत आहे.
- सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०६०५१३०७५७९६०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(उ.म.मदन)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- २) संचालक (फलोत्पादन), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ३) मा.अ.मु.स. (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक
- ४) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषि उद्योग विकास महामंडळ, अंधेरी, मुंबई.
- ५) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला
- ६) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- ७) मुख्य कार्यकारी अधिकारी (सर्व जिल्हा परिषदा)त्र
- ८) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, वसुंधरा पाणलोट विकास यंत्रणा, पुणे

- ९) सर्व संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १०) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
- ११) प्रधान सचिव (रोहयो व जलसंधारण), ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग मंत्रालय, मुंबई-३२
- १२) जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (सर्व)
- १३) सर्व प्रकल्प संचालक (आत्मा)
- १४) सर्व कृषि विकास अधिकारी/सर्व उपविभागीय कृषि अधिकारी/सर्व तालुका कृषि अधिकारी/सर्व मंडळ कृषि अधिकारी
- १५) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- १५ महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षण) महाराष्ट्र -१/२ मुंबई/नागपुर
- १६) संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई
- १७) संचालक, लेखा व कोषागार, मुंबई
- १८) मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई, वाशी.
- १९) उप मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण/ नाशिक/ पुणे/ औरंगाबाद/ अमरावती/नागपुर
- २०) उप संचालक, लेखा व कोषागारे कोकण/नाशिक/पुणे/औरंगाबाद/अमरावती/नागपुर
- २१) सर्व कार्यासने व पर्यवेक्ष्य अधिकारी (कृषि) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २२) निवडनस्ती.